N^ER 87.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 25 Lipca v. s. 1832 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 14 lipca.

D. 12 b. m. o 2ey po południu, w obecności Oboyga NN. PAŃSTWA, całey Nayjaśnieyszey rodziny; J. K. W. Xięcia *Wilhelma* Pruskiego i wielkiego mnóstwa widzów, kolumna, przeznaczona na pomnik dla ś. p. CESARZA ALEXANDRA, szczęśliwie, w pośrzód głośnych okrzyków, wydźwignięta została z okrętu, na brzeg.

— Przez Ukaz J. C. M. do Kantoru Dworu z d. 7 b. m. Marszałek powiatu Chotmyżskiego, dymisyonowany Sztabs-Rotmistrz Jan *Horwat*, mianowany Kamerjunkrem Dworu.

— Komitet, ustanowiony w celu wspierania mieszkańców Petersburga, którzy ponieśli szkody od pożaru, zdarzonego w dniu 8 czerwca b. r., podaje do powszechney wiadomości, iż z woli N. CESARZA, będzie odtąd przyymował ofiary, na wspomniony przedmiot przesyłane od osób prywatnych. (*T.P.*)

Sankt-Petersburg dnia 16 lipca.

Przez nay wyższe dyplomata nayłaskawiey mianowani Kawalerami: *D. 24 czerwca*: Orderu *Sgo Włodzimierza* 1szey klassy Wielkiego Krzyża, Członek Rady Państwa i Prezydent Komitetu budowania Isakiewskiego Soboru, Wielki Kamerher Dworu J. C. M, Hrabia *Litte* — Orderu Sgo *Alexandra Newskiego*, Radca Tayny, Opiekun Honorowy Rady Opiekuńskiey Sankt-Petersburskiey *Diuhamel* i Koniuszy Dworu J. C. M. Opiekun honorowy Rady Opiekuńczey Sankt-Petersburskiey *Wasilczykow*. — *D. 25 czerwca*: Orderu *Sgo Stanisława* 2giey klassy, Radzca Stanu Baron *Brunow* i d. 29 półkownik Kargopolskiego półku Dragonow *Glazenap* 4ty.

— W nay wyższym ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu d. 25 czerwca wyrażono: „Kozacy Małorossyyscy, w Połtawskiey i Czernihowskiey Guberniach zamieszkali, przez szczególny wzgląd na stan ich zniszczony, pochodzący z niedostatku gruntow i przemysłu, w różnych czasach mieli daWaną ulgę w opłacie Skarbowych powinności. Jednakże przy działaniu tychże przyczyn czasowa ulga, Kozakom Małorossyyskim darowana, nie mogła rzeczywiście polepszyć ich stanu. Przeciwnie corok się on pogorszał i potrzeby zgromadzenia Kozackiego w pomienionych dwóch guberniach, ustawicznie się wzmagały w teyże mierze, w jakiey się samo zgromadzenie pomnażało. Zwracając uwagę naszą na takie położenie tego stanu, i pragnąc, z jedney strony ulżyć im w opłacie podatkow, a z drugiey utwierdzić Kozaków w stanie woyskowym, którym oni, przy płomienistey gorliwości i poświęceniu się dla Tronu zawsze się odznaczali, osobliwie zaś w ostatnim czasie, przy tak szybkiem, w zdarzeniu buntowniczych poruszeń w guberniach zachodnich, uformowaniu z nich 8miu Kawaleryyskich półków, Uznaliśmy za dobrą, dla przyszłego ich urządzenia we wszystkich pomienionych względach, postanowić, co następuje:

I. *Co do obowiązkow Kozaków względnie woyskowey służby.*

1) Z Kozaków Małorossyyskich Guberniy Półtawskiey i Czernihowskiey, zamiast zwyczayney rekruckiey powinności, ustanowić coroczny nabor po 5ciu ludzi z tysiąca. 2) Kozaków, z naborow tych do służby weyśdź mających, obracać wyłącznie na kompletowanie Kawaleryyskich półków Armii, podług rozrządzenia Departamentu Inspektorskiego Ministeryum Woyskowego. 3) Termin służby dla rang niższych z Kozaków Małorossyyskich, z corocznych naborow do niey wchodzących, naznaczyć piętnastoletni. 4) Termin corocznego z Kozaków naboru ustanowić stateczny, zaczynając nabor od dnia 15go stycznia i kończąc go nieodmiennie do d. 15go lutego tegoż roku. 5) Dla przyymowania i oddawania ludzi przed nadeyściem terminu naborowego, ustanowić podług rozrządzenia mieyscowey Zwierzchności cywilney tyle urzędów, ile będzie potrzeba, na prawidłach rekruckiey ustawy. 6) Względnie podziału Zgromadzenia Kozackiego w guberniach Połtawskiey i Czernihowskiey na oddziały, urządzenia koleynych spisow i innych szczegółow, do działania tego odnoszących się, trzymać się prawideł w teyże ustawie przepisanych. 7) Oddawani przez zgromadzenia Kozackie ludzie, mają bydź opatrywani od nich na trzy miesiące prowiantem, płacą po trzy ruble na człowieka i pieniędzmi na odzienie, podług ceny, ustanowioney na ostatni rekrucki nabor, poprzedzający stawienie Kozaków do służby. 8) Na tych zasadach, pierwsze z Małorossyyskich Kozaków stawienie ludzi do służby, uskutecznić w przyszłym 1833 roku, i tym końcem mieyscowey Zwierzchności Cywilney, podług rozrządzenia Małorossyyskiego Wojennego Gubernatora; przystąpić teraz do wszystkich przygotowawczych ku temu śrzodków. 9) Po upłynieniu 15toletniego terminu służby Kozaków Małorossyyskich, którzy weszli z corocznych naborow, uwolnić od niey, z powróceniem ich do pierwszego stanu. 10) Zgromadzeniom Kozackim, do których powróceni zostaną, tym sposobem, ludzie, oddani przez nie do służby, postanowić za obowiązek mieć pieczą około dobrego bytu tych Kozaków, którzy po upłynieniu terminu służby albo dla zupełney niezdolności do dalszego odbywania służby frontowey, będą uwolnieni w odstawkę: ale dla ubóstwa lub kalectwa, nie mają sposobów do swojego utrzymania się. 11) Dzieci płci męzkiey, spłodzone przez Kozaków w czasie służby, jako równie i po uwolnieniu z niey; zostawić w ich familiach w pierwotnym stanie oyców. 12) Kozaków, którzy weszli do składu Małorossyyskich półków Kozackich, na skutek ukazu NASZEGO, danego Rządzącemu Senatowi w dniu 6 maja zeszłego roku uformowanych, wszystkich bez wyjątku, uważać za będących w służbie, na zasadach w artykułach 2gim, 3cim, 9tym, 10tym i 11tym ninieyszego Ukazu objętych, i dla tego liczyć im naznaczony piętnastoletni termin służby od czasu oddania ich do półkow wyżey pomienionych. O dalszém rozdzieleniu tych Kozaków do służby, w ślad za tym zrobione będzie osobne rozrządzenie; a tymczasem Sztabs-i Ober Oficerowie 8miu Małorossyyskich Kozackich półków, zostając w służbie do ostatecznego rozdzielenia półkow, zachowują dane im prawo, wchodzić po ustaniu ich obowiązku do półkow Armii z tą rangą, z jaką przeznaczeni oni do Małorossyyskiego Kozackiego woyska. (*Dalszy ciąg nastąpi.*)

— *Naywyższy Ukaz, dany na imie P. Głównodowodzącego 1szą Armią Jenerała Marszałka Polnego Graffa* Sackena, *dnia 15go czerwca.* (Na wyspie Jełagin.)

„Uznawszy sprawiedliwém i zgodném z duchem wydanych w różnym czasie o buntownikach Polskich postanowień, ażeby na wszystkich rang ludzi byłego Woyska Polskiego, którzy są rodem z guberniy od Polski do Rossyi przywróconych, i którzy, zostając w służbie Królestwa Polskiego przed nastaniem buntu, pełnili ją i w czasie buntu, rozciągniona była łaska, darowana podobnym rodakom tychże guberniy, którzy byli w garnizonie Zamoyskim, na skutek tego Rozkazuję:

1) Wszystkich wyżey wymienionych rang ludzi, jak zostających przy woyskach powierzoney Wam Armii pod sądem, tak i nie oddanych jeszcze

pod Sąd, od sądu i wszelkiego prześladowania praw, uwolnić i pozwolić im powrócić do swych domów, albo jeśli kto takich nie ma, do rodzeństwa, uwolniwszy i majątki ich zpod sekwestru.

2) Osądzonych już po konfirmacyach Waszych i odesłanych na zsyłkę, powrócić do pierwszego stanu z przywróceniem wszystkich praw obywatelskich i powróceniem sekwestrowanych im majątków, dozwoliwszy im także przemieszkiwać w domach swoich lub u rodzeństwa.

3) Samo z siebie wypada, że łaską tą cieszyć się nie mogą ci, którzy wyjęci są od przebaczenia, darowanego przeze Mnie w Manifeście 20 październiku (1go listopada) zeszłego 1831 roku. (*G.S.*)

Warszawa d. 27 lipca.

Namiestnik Jego Cesarskiey Mości w Królestwie Polskiem, podaje do powszechney wiadomości, że Nayjaśnieyszy PAN w przychyleniu się do przedstawienia Jego, Naywyżey rozkazać raczył: ażeby żonom i dzieciom Sztabs i Ober-Oficerów Polskich, znaydujących się w niewoli Rossyi, wypłacano aż do powrotu mężów ich do Królestwa Polskiego, toż samo trzechletnie wsparcie, jakie wyznaczono dla wdów i sierot Oficerów Polskich, podług Tabelli N. I, do zatwierdzonego przez Nayjaśnieyszego PANA postanowienia dnia 15 (27) grudnia 1831 roku dołączoney.

W *Warszawie* dnia 7 (19) lipca 1832 r.

(podpisano) Jenerał-Feldmarszałek Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański.*

Ogłoszenie w Królestwie Polskiém.

Mundur woyskowy byłey armii Polskiey, która, w zaślepieniu swojém naruszywszy wystąpnie świętość przysięgi, poważyła się obrócić oręż naprzeciw prawemu Monarsze swojemu, z Naywyższego Jego Cesarsko-Królewskiey Mości rozkazu znosi się. W skutku czego, celem wykonania w całém Królestwie Polskiém, rozkazuje się, ażeby takowego munduru nikt odtąd nie nosił; tym zaś Oficerom, którzy, przed rokoszem otrzymawszy dymissye z mundurem, pozostali wierni swoim obowiązkom, Nayjaśnieyszy CESARZ Jmć i KRÓL nayłaskawiey pozostawia prawo prosić o dozwolenie noszenia munduru Rossyyskiego, pod nazwiskiem munduru *à la suite Armii* bez szlif. W tym celu Naczelnicy Wojenni po Województwach podane przez wzmiankowanych Oficerów dymissyonowanych przed rokoszem z prawem noszenia munduru Polskiego prośby, o dozwolenie im noszenia munduru Rossyyskiego *à la suite Armii*, wraz z przynależnemi dowodami, jako nie mieli udziału w rokoszu, mają mnie przedstawiać do ostatecznego rozstrzygnienia.

W *Warszawie* dnia 12 (24) lipca 1832 r.

Naczelnie Dowodzący Czynną Armią, Jenerał-Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa Polskiego, Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański.*

— Znakomity Perski Duchowny przybył wczoray do tuteyszey stolicy wraz z swoim orszakiem.

— *Dnia 29* —

Znany w tuteyszey stolicy ze swego talentu litograf, *Vivier*, d. 26 b. m. zakończył życie. (*G.W.*)

Galicya i Lodomerya.

Lwów 19 lipca.

Hrabia *Morawski* Karol, Cesarsko-Rossyyski Jenerał-Major i Podkomorzy, przybył dnia 11 lipca z Rossyi do *Lwowa*, a dnia następnego udał się do *Wiednia*.

Dziennik urzędowy Lwowski umieścił obwieszczenie ze strony magistratu miasta *Zbaraża* i wielu gmin, wzywające ich mieszkańców różnego wyznania, którzy bez wiedzy zwierzchności z mieysca się rodzinnego oddalili, a popisowi woyskowemu podpadają, aby w przeciągu 4ch tygodni po tém wezwaniu do swych gmin się stawili: gdyż w razie przeciwnym, jako zbiegi będą uważani, a zatém, gdy poymani zostaną, muszą służyć przez 17 lat w woysku, z zastrzeżeniem, że przez cały czas służby, nigdy na urlop puszczonemi nie będą. (*G.W.*)

Prussy.

Berlin d. 19 lipca.

Gazeta *Wrocławska* donosi pod d. 16 b. m., że Xiążę *August* Pruski, Szef całey Artylleryi, przybył tam wczoray w wieczór i wysiadł u Radzcy handlowego *Wallenberg*, gdzie od władz cywilnych i woyskowych był przyymowany, nazajutrz obeyrzał znaydującą się tu artylleryą, i przyjął dany dla siebie obiad u dowodzącego w Szląsku Jenerała Hrabi *Zieten.*

— *Dnia 24* —

Xiążę *Italiński*, Hrabia Konstanty *Suwarów* wyjechał ztąd do *Moskwy*.

— *Dnia 25* —

Z *Halli* donoszą pod dniem 22 lipca, że w tymże dniu odprawiono solenne nabożeństwo, z powodu ustałey tam zupełnie cholery.

— *Dnia 26* —

Król Jmć raczył ozdobić JX. *Kozłowskiego*, Proboszcza przy Katolickim Kollegialnym Kościele w *Samter* (*Szamotuły*), orderem Czerwonego Orła 4tey klassy.

Cesarsko-Austryacki Jenerał-Major Hrabia *Clam-Martinitz* wyjechał ztąd do *Drezna*. (*G.W.*)

Austrya.

Wiedeń dnia 16 lipca.

Ponieważ podług rapportów lekarskich z dnia 14 b. m., zdrowie dostoyney Arcy Xiężney *Zofii*, jako też nowo narodzonego Arcy Xięcia *Ferdynanda*, zupełnie jest zaspokajające; zatém na tey pocieszającey wiadomości może się ukończyć ogłaszanie rapportów lekarskich.

NN. Cesarstwo Ichmość wyjechali z *Inspruck*a w dniu 10 lipca, przy błogosławieństwie mieszkańców. (*G.W.*)

Dania.

Kopenhaga d. 14 lipca.

Na Greckim okręcie przewieziono niedawno przez *Sund* dwa stare Sfinxy Egipskie, które Vice-Król Egiptu przesyła w darze N. Cesarzowi Rossyyskiemu. Każdy z nich ma mieć długości stop od 15 do 16, a wysokości od 7 do 8, i ważyć 2300 cetnarów. Są do siebie zupełnie podobne i z rzadszych rodzajów, to jest, z finxów rodzaju męzkiego, z naypięknieyszego czerwonego granitu w dawnym stylu Egipskim, wyrobione; szkoda, że obadwa mają brody uszkodzone.

Królewska familia przeniosła się w dniu dzisieyszym do letniego zamku *Friedrichsberg*. Od początku miesiąca cieszymy się ciepłą pogodą, a nawet przy dosyć częstych burzach dają się czuć upały; w końcu bowiem przeszłego miesiąca dokuczały jeszcze zimna, tak dalece, że małe wody pokryte bywały cienkim lodem; zboże jednak nic nie ucierpiało, owszem spodziewamy się pięknych urodzajów. (*G.W.*)

Francya.

Paryż dnia 12 lipca.

Dwie kompanie 48 liniowego półku, przywiezione zostały temi dniami z Bordeaux na statku parowym do Pouillac. Okoliczność ta w obu mieyscach stała się źródłem tysiącznych domysłów; lecz wkrótce dowiedziano się, jak twierdzą, iż woyska te postawione zostały w Pouillac dla zapobieżenia wysadzeniu na ląd 260 Polaków, wysłanych tam na okręcie Pruskim z Gdańska, których rząd francuzki chce zmusić do udania się morzem do Tulonu, zkąd mają ich przewieźć do Algieru.

— Podług listów z Lisbony z d. 24 z. m. odebrano tam odezwę Don Pedra do woyska, wydaną przed wsadzeniem go na okręty i kilka kopiy konstytucyi, którą Don Pedro ogłosił w imieniu Donny Maryi; składa się ona z 45 artykułów i w treści zawiera co następuje: Ogłoszenie niepodległości Portugalii; oznaczenie jey granic w Europie, Afryce i Azyi. Rząd jest monarchiczny, dziedziczny i reprezentacyyny, w Domie Braganza, w osobie Donny Maryi da Gloria. Religia Rzymsko-Katolicka jest panującą; lecz i wszystkie in-

ne będą cierpiane. Kray mieć będzie cztéry naywyższe konstytucyyne władze: prawodawczą, administracyyną, wykonawczą i sądowniczą. Prawodawczą stanowić będą stany (cortes), składające się z jedney izby parów i jedney izby deputowanych. Pierwszych mianować będzie Król, dożywotnio: ostatni obierani będą na czas określony od narodu. Każde ciało prawodawcze trwać będzie lat cztéry, każda zaś sessya po 3 miesiące. Władza administracyyna i wykonawcza będą w ręku Króla, którego osoba jest świętą i nietykalną. Władza sądownicza będzie od nikogo niezależną. Konstytucya uznaje ustanowienie sądów przysięgłych (jury), naywyższego sądu kassacyynego, nienaruszalność praw cywilnych i politycznych obywateli Portugalskich i wolność druku, w granicach i pod odpowiedzialnością prawem określonemi. Wszyscy obywatele równemi są w obliczu prawa. Konstytucya nie będzie nawet mogła być zawieszoną w czasie powstania lub wtargnienia nieprzyjaciela wewnątrz kraju. (*T.P.*)

— *Dnia 13* —

Tuteysze towarzystwo rozkrzewienia Chrześciańskiey moralności, pod przewodnictwem margrabiego *Larochefoucauld Liancourt*, wyznaczoną przez niego nagrodę za naylepsze wyłożenie nauki Symonistów, przyznało professorowi *Poupot* w *Soréze*.

Wielu uczniów prawa i medycyny, którzy w skutek zaburzeń w dniach 5 i 6 czerwca zostali uwięzieni a przez to narażeni na utracenie prawa słuchania prelekcyy, gdyby się nie stawili w oznaczonym terminie, udali się z prośbą do Prefekta policyi, aby im na słowo honoru dozwolił wyyść na kilka godzin, dla zameldowania się w ogłoszonym terminie, co im też dozwoloném zostało; poczém dobrowolnie stawili się w więzieniu.

Przedwczoray zebrało się zgromadzenie u Pana *Lafitte*, z 12 do 15 członków oppozycyynych złożone, w celu rozpoznania pojutrze wyyść mającego 1go Numeru dziennika *Le bon sens*, redagowanego, jak mówią, przez P. *Odillon-Barot* i *Cauchois-Lemaire*. Większość zgromadzenia uznała ten Numer za niedosyć mocno napisany.

— *Dnia 14* —

Wysłana przed kilku dniami z *Tulonu* do *Algieru* gabarra *Finistère*, wzięła z sobą 600,000 franków. Kapitan *Gallois*, który, jak wiadomo, wyprawę do *Ankony* prowadził, miał otrzymać dowództwo liniowego okrętu *Miasto Marseille*; lecz, że ten okręt reparacyi potrzebuje, będzie w mieysce jego dowodził okrętem liniowym *Suffren*.

Donoszą z *Nantes*, że wiele domów wieyskich i zamków bywa od woyska otoczone i przetrząsane. Po przetrząśnieniu zamku *Biré*, właściściciel jego Pan *Biré* i Pani *la Roussière* zostali ujęci i do *Nantes* zaprowadzeni. Również P. *Andigné* wzięty został dnia 10 z poczty osobowey i do tegoż miasta zaprowadzony.

— *Dnia 15* —

Familia Królewska przybyła w południe do miasta. Król Jmć pracował z kilku ministrami, a o godzinie 4 wrócił z całym dworem do *St. Cloud*.

Wczorayszy dzień, na który zapowiedziane było zaburzenie, przeminął jak nayspokoyniey. Natomiast przeszłey nocy, mnóstwo proklamacyy Karlistowskich, częścią rozrzucono po ulicach, częścią poprzylepiano po rogach ulic. W tymże czasie wielu Jenerałów, Deputowanych i dziennikarzy odebrało od anonimów listy zagrażające.

Pułk 25ty piechoty przeprowadzony został do *Versalu*. Mówią, że jest przejęty duchem Bonapartystów, i dla tego innego otrzyma kommendanta.

Z *Nantes* donoszą listy prywatne z d. 12 b. m., że rozbrojenie w zachodnich prowincyach, tylko powierzchownie jest uskutecznione; w wielu bowiem mieyscach starą nieużyteczną broń oddają, a dobrą zatrzymują; gdy więc patryoci z swey strony, sumniennie broń oddali, taby następność zaszła, że na przypadek oddalenia się woyska, stanęliby bezbronni naprzeciw swoim nieprzyjaciołom.

Xiążę *Otranto* i deputowany *Schonen*, mieli onegday posłuchanie u Króla.

Pan *Herrera*, Poseł rzeczypospolitey *Guatimala*, zawarł traktat handlowy z rządem tuteyszym.

Gazety tuteysze donoszą z *Lisbony* pod dniem 30 czerwca: „Od wczoray widziemy przy naszym brzegu krążące dwa małe z wyspy *S. Michała* przybyłe brygi, które w różnych punktach mierzą głębokość morza, jak się zdaje dla wynalezienia dogodnego mieysca do wylądowania, są one, jak mówią, pod rozkazami dwóch Portugalskich officerów morskich. Rząd wysłał naprzeciwko nich dwie wojenne korwety.

Do *Tulonu* z *Bony* przybyły okręt liniowy *Suffren*, przywiózł wiadomość, że jenerał *Monk d'Uzer* wyszedłszy na rozpoznanie Arabów, wiele ich ubił, sam miał 12 zabitych i 11 ranionych.

Przybyły do *Tulonu* bryg Egiptski *Krokodyl*, doniósł o wzięciu twierdzy *St. Jean d'Acre* w chwili, kiedy nadeszła taż wiadomość przez *Wiedeń*.

Gazeta *Quotidienne* donosi, że familia *Karola X* podróżuje po Szkocyi; Xiążę *Bordeaux*, który do tey exkursyi należy, przybył nie dawno do *Invernes*.

W wielu gminach w departamencie *Var* zbierają podpisy na prośbę, do izby podać się mającą, w którey zamierzają wnieść skargę przeciw ministrom.

Policya wyśledziła tajemną drukarnię, w którey drukowano nie dawno jeszcze rozszerzane Karlistowskie proklamacye w dniu *S. Henryka*.

Z Portugalii donoszą, iż do *Elvas* i *Almeidy* przybyło dwóch Angielskich Pułkowników dla uważania woysk Hiszpańskich. Osada *Pampeluny* wzmocniona została jednym liniowym pułkiem.

— *Dnia 17* —

Monitor zaprzecza rozgłaszaney przez wiele gazet Niemieckich wiadomości, jakoby Gabinet Tuilleryyski wprzód już uczynił formalne przystąpienie do zaradczych środków, uchwalonych przez Seym w *Frankforcie*.

Xiążę *Orleanu*, jak mówią, ma odbyć objażdżkę do departamentów wschodnich.

Utrzymują, że Marszałek Xiążę *Treviso* w pierwszych dniach sierpnia wróci tu z *Petersburga*.

— *Dnia 18* —

Od Pana *Rayneval* telegraficzną drogą doszła wiadomość do naszego rządu, że *Don Pedro* przy *Porto* w nocy 8 b. m. wylądował. Nasz minister marynarki natychmiast o tym wypadku uwiadomił Królową *Donnę Marią* d. 11 b. m., mimo tego zupełna spokoyność panowała w *Lisbonie*.

Król wydał postanowienie zreorganizowania gwardyi narodowey w *Lyonie*.

Pierwszego Nru pisemka czasowego pod tytułem: *zdrowy rozsądek* (*le bon sens*), wczoray sprzedano 15,000 exemplarzy.

Obecnie w murach naszych znayduje się 54 batalionów piechoty i odpowiadająca temu liczba artylleryi i konnicy.

Względem naynowszego, to jest: 67 protokółu Konferencyi Londyńskiey, miał się protestować Jenerał *Goblet*. Termin ostateczny znowu miał bydź odłożony; lecz gdyby i ten pozostał bez skutku, Anglia i Francya według *Temps* usunęłyby się od wszelkich dalszych negocyacyy.

Onegday w wieczór Królewsko-Bawarski Poseł miał u Króla w *St. Cloud* prywatną audyencyą; poczém Król pracował z Prezesem Rady Ministrów. (Któż jest Prezesem?)

Podług listu z *Ankony*, Jenerał *Cubières* kazał zabrać pismo przeciw Dworowi Rzymskiemu, z powodu bulli exkommunikacyyney wymierzone i formy drukarskie zniszczyć.

Nantes d. 14 lipca.

Piszą, że Xiężna *Berry* znaydnje się jeszcze w *Wandei*, zkąd ma się udać na południe, gdzie bardzo wielu znalazłaby zwolenników. (*G.W.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 13 lipca.

Amerykanie wznowili temi czasy dawne pretensye do rządu Neapolitańskiego, o nieprawne zabranie kilku ich okrętów jeszcze za czasów Murata, i za wynagrodzenie domagają się ustąpienia miasta Syrakuzy. Odrzucili nawet, jak twierdzą, ofiarowaną im od rządu Neapolitańskiego wyspę Lampédouse. Oddawna już Amerykanie starają się o nabycie jakiego portu na morzu środziemném, i korzystając z teraźnieyszego stanu Europy, dążą do oderwania Syrakuzy od Królestwa Neapolitańskiego. (*T. P.*)

— Dnia 14 —

Parafia miasta *Londynu Lambeth*, która w skutek reformy otrzymała prawo wyborów, wysłała deputacyą do Lorda *Palmerston*, wzywając go na kandydata z ich Parafii do przyszłego parlamentu, co też od niego przyjętém zostało.

Na przykrywce złotey puszki, w którey Lordowi *Grey* prawo obywatelstwa miasta *Londynu* oddane było, znayduje się korona otoczona wieńcem z liści dębowych, około którego, godła miasta są wyryte. Wieniec spoczywa na bilu reformy i na *Magna Charta*. Przykrywka sama różami otem i koniczyną jest otoczona. Na przodzie wyryte są: herb miasta *Londynu* i herb Hrabiego *Grey*. Puszka Lordowi *Althorp* złożona, jest tymże samym sposobem urządzona.

— Wczoray zostały pochowane zwłoki Xiężniczki *Ludwiki* w *Windsor*.

Nad wylądowaniem *Don Pedra* w Portugalii, kuryer czyni następujące uwagi:

„Z wiadomości otrzymanych z Portugalli, okazuje się, że *Don Pedro* i jego woysko wylądowali dnia 9 b. m. w jedney małey wsi w bliskości *Porto*, i że zaraz wkroczył do miasta. List daty 10, który z *Porto* odebraliśmy, donosi, że woysko *Don Miguela* pod *Villa-Nova* przeszło *Duero*, gdzie z zarośli mały ogień z ręczney broni był utrzymywany, którego całym skutkiem był ranny jeden żołnierz *Don Pedra*, Francuz. Władze cofnęły się do *Lamego*, ale znakomitsze osoby oświadczyły się powiększey części za *Don Pedrem*. Niektórzy przyjaciele *Don Pedra*, zdają się bydź zdziwieni, że tak daleko od stolicy wylądował, chociaż miano się umówić, iż, jeżeli sposób myślenia *Don Miguela*, okaże się przyjaźny, wylądowanie nastąpi w *Peniche*, trzecią część tey odległości mieysca, gdzie teraz wylądowano. Nie wiemy jednak z pewnością, czy wylądowanie w *Porto* było poprzednio umówione, lubo to mniey ważny może mieć wpływ na skuteczność wyprawy. *Porto* po *Lisbonie* naywiększe i nayważnieysze miasto w Portugalii. Jest to punkt oparcia, z którego *Don Pedro* przy dalszych operacyach pomoc ciągnąć może, i w razie niepomyślnego wypadku, zabezpieczenie się w niém znaydzie. Cały wypadek tey woyny zależy od wierności woyska *Don Miguela*, które się naymniey z 60,000 dobrze uzbrojonych i wyćwiczonych ludzi składa.

Falmouth-Paket twierdzi, że wylądowanie w *Porto*, jest mistrzowską operacyą było: bowiem niepodobieństwem dostać się z flotą na *Tag*, gdy w twierdzy *St. Julias* działa szczególniey dobrze są osadzone i artyllerzyści dobrze wyćwiczeni, prócz tego jeszcze, powyżey i poniżey stolicy baterye licznie wystawione, a które teraz stały się nieużytecznemi, gdyż wyprawa na trakcie z *Porto*, swe operacye ku *Lisbonie* przedsięwzięła.

Okręt liniowy *Donegal* o 78 działach z Vice-Admirałem *Pulteney Malcolm*, *Trincule* i *Castor* o 36, które krążyły na morzu północném, odebrały we Czwartek rozkaz udania się jak nayśpiesznicy do *Plymouth*.

Czytamy w *Morning-Herald*: — „Mamy powod spodziewać się, że niezabawem Poseł *Donny Maryi* z Portugalii będzie od naszego Dworu uznany i przyjęty.

— Dnia 16 —

Gazety nasze ogłaszają traktat w dniu 13 maja między Królem Angielskim, a wolném miastem *Frankfortem* zawarty na lat 10, podczas którego *Frankfort*, nie może zawierać innych związków handlowych, w którychby Anglia udziału nie miała. Zresztą obie strony zapewniły sobie wzajemne korzyści.

Posiedzenie Izby Wyższey z dnia 16 lipca

Margrabia *Londonderry* zapowiedział na przyszłą Srodę, że uczyni kilka pytań Ministrom względem protokółu przez trzy Mocarstwa podpisanego, przez który wyniesiony został Xiążę *Otto* Bawarski na tron Grecki, z zapewnieniem znaczney dla niego pożyczki.

Posiedzenie Izby Niższey z tegoż dnia. Lord *Althorp* wniósł, żeby się cała Izba zamieniła w wydział tayny, dla rozważenia pożyczki Hollenderskiey; po czém Pan *Baring* uczynił wniosek aby podać adres do Króla z prośbą, żeby kazał przedstawić Izbie papiery, tyczące się traktatu dnia 18 maja 1815, między Anglią, Rossyą i Niderlandami zawartego. Izba, mówił daley, dwa razy wprawdzie już głosowała w tym interessie, ale za każdą razą z małą większością; ostatnio przy tém większość była raczey skutkiem zagrożenia przez Ministrów uczynionego, że w przeciwnym razie ustąpią z Ministeryum, niż przekonania Izby o słuszności powodów do przyznania przez Ministrów opłacania długu Hollenderskiego. Pan *Robinson* popierał wniosek Pana *Baring*. *P. Hume*, uznając Ministrów za godnych nagany, dla dobra jednak kraju, aby ci z Ministeryum nie ustępowali w tak krytycznych okolicznościach, oświadczył się przeciwko wnioskowi. Lord *Palmerston* przywodził, że dawniey interessem Anglii było, widzieć Belgią z Hollandyą połączoną, lecz teraz za zmianą interessów politycznych w Europie, Anglia miała w tém interes, aby Belgia oddzielne stanowiła Królestwo; w obudwóch przypadkach Rossya postępowała ze szczerością; honor przeto narodu wymaga, aby zobowiązania względem tego Państwa były dopełnione. *Robert Peel* w długiey swojey mowie potępiał postępowanie Ministrów, po czém przystąpiono do głosowania, w którém się okazało 191 głosów przeciw wnioskowi, czyli za Ministrami, a 155 za wnioskiem, większość zatém 36 głosów dla Ministrów. Wniosek Lorda *Althorp* odłożony został do Piątku, a Izba rozeszła się o w pół do 4tey rano.

Gazeta *Courier* pisze: — Z radością donieść możemy ze źródła autentycznego, iż rząd Austryacki we wszystkich układach względem traktatu Belgiyskiego okazał wielką szczerość, i że w skutku szczególney troskliwości N. Cesarza Jmci Austryackiego, aby Królowi Belgiyczyków, postępującemu ciągle w sposobie, który mu zjednał serdeczne podziękowanie trzech z pięciu Mocarstw, a szacunek dwóch innych, zaszczytny układ zapewnić; utrzymuje się niepłonna nadzieja, iż Król Hollenderski przystąpi do zasad układu, proponowanych dnia 11 czerwca, przez konferencyą."

Czytamy w Gazecie *Times*: — „Głównym przedmiotem spornym, mającym się jeszcze ułatwić między Konferencyą a Królem Hollenderskim, jest to, iż pierwsza chce, aby Król Hollenderski podpisał pierwey 24 artykuły, a za to obowiązuje się wyrobić żądane modyfikacye przez poźnieyszy traktat z Belgią; Monarcha ten jednak wzbrania się tego uczynić, i chce podpisać natychmiast ostateczny traktat."

Względem Rossyysko-Hollenderskiey pożyczki, głosowało tylko 40 Irlandzkich członków za Ministrami, zaś 22 było przeciwko nim; a 38 było nieprzytomnych.

— Dnia 17 —

Walter Scott wrócił do swojego zamku i zdrowie jego znacznie się polepszyło. (*G.W.*)

DODATEK

Wilno dnia 25 Lipca v. s. 1832 roku.

1 Prowiantski Departament Wojennego Ministeryum ogłasza, iż na dostawę prowiantu i owsa dla zaopatrzenia w następującym 1833 roku woysk znaydujących się w Bessarabskim Obwodzie i Guberniach: Kijowskiey, Ekaterynosławskiey po prawey stronie Dniepru, i Chersońskiey niewchodzących do składu osiedlonych Chersońskiego Oddziału, naznaczone są w Skarbowych Izbach tych Guberniy targi 11go i przetarg 15go stycznia 1833 roku.

Ilość prowiantu i owsa i warunki, na mocy których powinna się odbywać ich dostawa, objawione będą przy targach.

Na wyżey wyrażone terminy wzywają się życzący z ewikcyami, postanowionemi ustawą Naywyżey utwierdzoną dnia 17 października 1830 roku.

Tym czasem uprzednio Prowiantski Departament obwieszcza, iż życzącym zostawia się do woli podjąć się dostawy w takiey ilości, w jakiey kto sam zechce i ubezpieczy akuratność oney prawnemi ewikcyami; że opłata pieniędzy, czynioną będzie akuratnie na terminach wedle umow bez naymnieyszego zatrzymywania i zwłoki, i że w przyymowaniu dostawianych produktow, przestrzegana będzie, naysurowsza sprawiedliwość i zgoła niebędą miały mieysca, nietylko ucisk, ale i naymnieysza próżna zwłoka.

Naczelnik oddziałowy Bielajew.
Naczelnik Stołu Nikonowicz. (932)

---

1 Sąd Kommissyi dla urządzenia Interessów Radziwiłłowskich Naywyższą Wolą ustanowiony — Skutkiem rezolucyi swojey dnia 23 t. m. julii nastałey, Dom W. Tukałowey pod N. 721 na ulicy Wileńskiey położony, w extennacyi Massy Radziwiłłowskiey będący, wypuścić od dnia 29 Septembra t. r. w trzyletnią dzierżawę z publiczney licytacyi zadeterminował, i termina do takowey licytacyi w datach 10, 11 i 12 Augusta roku teraźnieyszego przeznaczył. — Aby przeto życzący Dóm takowy zadzierżawić, na wyrażone termina w Sądzie ninieyszey Kommissyi w Mieście Wilnie w Domu Kardynalia posiedzenie swoje odbywającym; z dostatecznemi ewikcyami stawali, przez ninieysze wzywa, i że w Kancellaryi Sądu teyże Kommissyi warunki do Kontraktu posługiwać mające, w każdym czasie okazane będą zawiadamia. Datt 1832 r. julii 23 d.

Z polecenia Sądu Ludwik Czernichowski Sekretarz. (933)

---

1 Dla powszechney, a mianowicie interessowanych stron wiadomości, następne czyni się wyjaśnienie szczegółów Akt Trybunału byłego Litewskiego tyczących się: że też Akta, dziś należycie uporządkowane, w mieście Wilnie nad Bramą Zamkową mające lokacyą, nie tylko samego trybunału zawierają czynności, lecz obok nich naydują się wszystkich naówczas naywyższych władz krajowych: i tak: Akta wieczyste, oraz dekretowe, składają się z kadencyów, Wileńskiey, Grodzieńskiey, Nowogródzkiey i po części Mińskiey, nadto Trybunału Duchownego, Compositi Judicii i Kapturowe po śmierci Króla lub w razie Interregnum, Assesoryi Litewskiey, Kommissyi Naywyższey Woyskowey Woysk Litewskich i Oboyga Narodów, oraz Hetmańskie, Konfederacyi Targowickiey, Marszałkowskie przy Królu na Seymie, papiery obywatelskie i dalsze inne, które są ogółem opisaniem objęte. W owych tedy Aktach, a mianowicie w wieczystych całey prowincyi Litewskiey, a nawet w części i Koronnych dóbr znaydują się rozgraniczenia, inwentarze, obwodnice, Podkomorskie wydziały, nadania i przywileje Królewskie, nie tylko na majątki, lecz i na wszelkie dystynkcye, oraz urzędy posługujące; w Aktach zaś Kommissyi Woyskowey Litewskiey i Oboyga Narodów, oraz Hetmańskich, wykazany jest stan służby woyskowey wszystkich tych osób, które do 1795 roku pełniły funkcye Wojenne, z wykazaniem właściwego każdemu stopnia; w dekretach zaś zawierają się sprawy odeszłe, nie tylko o poszukiwanie majątków ziemnych i ruchomych, ale obok ich procedencye i legitymacye Szlacheckich familiy. (933)

---

1 Na dniu 21 bieżącego miesiąca o godzinie 11tey zrana, z domu należącego do Wileńskiego Gubernialnego Pocztowego Kantoru, skradziona została srebrna cukiernica okrągłowata z zamkiem wnętrznym wielkości na 1 funt cukru z srebrnemi do jeyże szczypcami z literami u spodu A. F. S. i z nadpisem nazwiska fabrykanta J. P. Jastrzębskiego, nadto mająca na wierzchu 4 listki z jagodą. Jeżeliby takowa cukiernica gdzie się mogła okazać, właściciel oney uprasza naypokorniey dostawić do Wileńskiego Guberńskiego Pocztowego Kantoru, gdzie dla oddawcy będzie domierzona należyta wdzięczność lub też przyzwoita nagroda.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (519).

---

2 Prowiantski Departament Wojennego Ministeryum ogłasza, iż na dostawę prowiantu i owsa dla zaopatrzenia w następującym 1833 roku osiedlonych w Chersońskiey i Ekaterynosławskiey Guberniach woysk i innych znaydujących się w okręgu tego osiedlenia, naznaczają się w Chersońskiey i Kijowskiey Skarbowych Izbach

Targi 11go i przetarg 15go stycznia 1833 roku.

Ilość prowiantu i owsa, i warunki, na mocy których powinna się odbywać ich dostawa, objawione będą przy targach.

Na wyżey wyrażone terminy wzywają się życzący z ewikcyami, postanowionemi ustawą Naywyżey utwierdzoną dnia 17 października 1830 roku.

Tym czasem uprzednio Prowiantski Departament obwieszcza, iż życzącym zostawia się do woli podjąć się dostawy w takiey ilości, w jakiey kto sam zechce i ubezpieczy akuratność oney prawnemi ewikcyami; że opłata pieniędzy czynioną będzie akuratnie na terminach wedle umow bez naymnieyszego przetrzymywania i zwłoki, i że w przyymowaniu do-

stawowanych produktów, przestrzeganą będzie naysurowsza sprawiedliwość i zgoła nie będą miały mieysca, nietylko ucisk, ale i naymnieysza próżna zwłóka.

Naczelnik oddziału Bielajew.
Naczelnik Stołu Nikonowicz. (922)

---

2. W Słuckim Opieki Ubogich Komitecie IMPERATORSKIEGO Człekolubnego towarzystwa, znaydują się do przedania medale srebrne, ważące funtow 24, rzadkie i różney wielkości z wieku XVI, XVII i XVIII. Ktoby je żądał nabyć, może się udać osobiście lub przez pismo dla układu o cenę, adresując się do tego Komitetu. (920)

---

2. Od Rządu Pożyczkowego Banku Państwa ogłasza się, iż w nim przedawać się będzie oddany na ewikcyą majątek Kollegialnego Assessora Tadeusza Józefa syna i żony jego Elżbiety Jerzego córki Siemkowskich, położony w Mohilewskiey Gubernii Mścisławskiego powiatu we wsi *Kopciewce* 47, we wsiach: Horodcu 29, Czeplajewce 9, Rudnie 59 i Piesocznie 6, w ogóle 150 rewizyynych mężkiey płci dusz z ich żonami i dziećmi, oceniony w 10letniey proporcyi roczney intraty 11,370 r. ze zdatną i niezdatną ziemią, i ze wszystkiemi przynależytościami. Majątek ten przedaje się za niepłacenie liczącego się Bankowi długu za pożyczką PP. Siemkowskich 1813 roku czerwca 1 dnia na 12 lat assygn. 9,000 rubli. Dla czego naznaczone terminy do targow teraźnieyszego 1832 roku września 28 i 30 i października 3go dnia; życzący kupić ten majątek, mają przybydź do Rządu Pożyczkowego Banku Państwa w czasie posiedzeń i przed naznaczonemi terminami, i widzieć w nim przedawanego majątku, inwentarz i umowę.

Zarządzający Kancellaryą Jakób Fedorowski. (918)

---

2. W Izbie Skarbowey Wołyńskiey znayduje się w gotowiźnie kapitałów Edukacyynych, przeznaczonych do pożyczenia na ustanowione prawami procenta: *Pojezuickich trzydzieści trzy tysiące dwieście trzydzieści siedm* rubli, *dziewięćdziesiąt trzy* kopieyki srebrem. *Złotem Sześćset dwadzieścia* czerwonych złotych, i *assygnatami ośm tysięcy* rubli — Nadto summ Pogalicyyskich *Siedm tysięcy dwieście sześćdziesiąt cztery* rubli, *ośmdziesiąt pięć* kopiejek srebrem — i stosownie do polecenia P. Ministra Narodowego Oświecenia, taż Izba wzywa życzących sobie wziąć na pożyczkę wyżey wyrażone summy na ewikcyą prawnie dostateczną, ażeby do tey Izby z należytemi dowodami ewikcyi przybywać raczyli. (913)

---

2. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu, Na skutek przedpisania Zarządzającego Gubernią P. Radzcy Stanu i Kawalera Doppelmajra, dla odbycia w Wileńskiey Skarbowey Izbie targow na oddanie reparacyi Szawelskiego turemnego zamku, za wyliczoną podług śmiety summę 4,442 rubli 90 kopiejek assygnacyami, naznaczony termin 1 następnego miesiąca sierpnia, i we trzy dni po nim przetarg; a zatém życzący podjąć się takowey reparacyi, mają przybydź w oznaczonych terminach do Izby Skarbowey z pewnemi ewikcyami, gdzie im objawione będą śmieta i kondycye. Julii 20 dnia 1832 roku.

Assessor Józef Szulc.
Sekretarz Jamont.
Za Naczelnika Stołu Jan Mickiewicz. (919)

---

3. Rada Mieyska Wileńska ogłasza: iż w Izbie oney na Ratuszu dnia 28 teraźnieyszego miesiąca julii i 1go następnego miesiąca augusta odbywać się będzie licytacya, i przetarg na dostarczenie szkła, knotu i oleju do latareń Mieyskich; a zatém mogący dostarczyć takowe artykuła, raczą stawić się do targu w terminach oznaczonych. Datt. dnia 18 julii 1832 roku. Onufry Nowacki P. R. M. W.

Pismowodca Marcin Poźlewicz. (909)

---

3. Magistrat Miasta Wilna wyrokiem akcessoryinym dnia 11 teraźnieyszego miesiąca julii w sprawie konkursowey zmarłych Wileńskich obywateli Leykow zakroczonym, w celu przyśpieszenia stronom satysfakcyi, zamierzył też sprawę do kontynuacyi dnia 27 bieżącego miesiąca julii przywołać, a dnia 26 augusta teraźnieyszego roku nieodmiennie wziąć w namowę; o takowém więc postanowieniu interessowane strony zawiadamiając, że na wszystkich niestawających wiekuista zapisana zostanie amissya ostrzega. Roku 1832 julii 16 dnia.

Adam Goławski P. Burmistrz.
Regent Michał Ostrowski. (902)

---

3 Ponieważ stosownie do dokumentu ugodliwego d. 7 julii 1832 r. w Magistracie Wileń. przyznanego Star. Bendett Abrahamowicz Kiwes za należność z niżey podpisanym ugodę zawarł, i że skutków tey ugody satysfakcya z jego funduszow ma mnie następować, przeto awizacyą w Kuryerze Litewskim przezemnie dnia 27 czerwca tego roku i następnie przy Numerach 77 i 79 zamieszczoną skutkiem dokumentu powyższego ugodliwego cofam, kassuię i za nie byłą ogłaszam.

Adam Szybakowski.
Полицмейстеръ Ожиговъ. (899)

Rada Mieyska Wileńska ma honor ninieyszém uwiadomić, że tuteysi Wexlarze od 22 ter. Julii po 1 następującego Augusta Kurs monet następnych pokazali takowy: za dukat nowy daią r. 10 k. 60, a sami przedaią po rub. 10 k. 90; za dukat stary daią rubli 10 k. 40, a sami przedaią po rubli 10 kop. 65, za imperyał daią rub. 39 k. 65, a sami przedaią po r. 39 k. 95; za pół imperyał daią rub. 19 k. 82½, a sami przedaią po rubli 19 kop. 97½, za rubel srebrny całkowy daią rubli 3 kop. 64; a sami przedaią po rub. 3 kop. 69 i za rubel srebrny drobną monetą daią po rubli trzy kop. 75 assygnacyami.

Градскій Голова Новацкій.
Письмоводитель Позлевичъ.

Drukarnia A. Marcinowskiego.
WOLNO DRUKOWAĆ. 25 Lipca 1832 roku.
Michał Oczapowski CENZOR.